

Geen gebrom, schone lucht

Initiatiefvoorstel Walstroom voor aangemeerde schepen
Ceciel Nieuwenhout (GroenLinks)

1. Inleiding

Er gaat veel scheepvaart door Groningen, zowel pleziervaart als beroepsvaart. Als ze aanmeren, zijn schepen voor stroomvoorziening over het algemeen afhankelijk van generatoren (aggregaten) of van walstroom. Op steeds meer plaatsen in de gemeente heeft de gemeente walstroomkastjes geplaatst, zodat schepen de generator niet hoeven te gebruiken voor hun stroomvoorziening.

Scheepsgeneratoren geven een diepe bromtoon die als hinderlijk kan worden ervaren door omwonenden of, in havens, door mensen die op andere schepen verblijven. Bovendien draaien scheepsgeneratoren meestal op diesel en komen er bij verbranding CO₂, fijnstof en NOx vrij. Het draaien van generatoren levert dus lokaal geluidsoverlast en luchtvervuiling op.

Dit gebeurt ook in Groningen. Een praktijkvoorbeeld hiervan is de Ulgersmakade, aan het Van Starckenborghkanaal. Hier leggen regelmatig beroepsschepen aan. Meestal meren ze af rond 23:00 en varen ze weer weg rond 06:00. Sommige schepen laten dan de hele nacht de generator aan staan, ook al is er walstroom beschikbaar op meerdere walstroomkasten. Omwonenden, die op 40 meter van de kade wonen, hebben hier last van. Daarom stelt GroenLinks voor om het gebruik van generatoren te beperken op plaatsen waar ook een duurzaam alternatief, namelijk walstroom, beschikbaar is.

2. Voorbeelden uit enkele andere gemeentes

In veel gemeentes met grote scheepvaartroutes is dit probleem ook al aan de orde gekomen. Voorbeelden zijn Amsterdam, Arnhem, Dordrecht, Gouda, Nijmegen en Rotterdam. Sommige gemeentes hebben een generatorverbod voor bepaalde specifieke kades of kanaalvakken. Dit is bijvoorbeeld het geval in Amsterdam en Rotterdam.¹ In andere gemeentes is een generiek generatorverbod opgenomen voor kades waar walstroom beschikbaar is. Dit is bijvoorbeeld het geval in Nijmegen, waar in de Haven- en Kadeverordening 2009, art. 2.9 staat: *Het is verboden gebruik te maken van scheepsgeneratoren indien gebruik kan worden gemaakt van een aanwezige walaansluiting voor stroomgebruik (walstroom).*

De bepaling over het gebruik van walstroom wordt in de meeste gevallen opgenomen in een specifieke havenverordening of waterverordening, maar in Gouda is het gewoon opgenomen in de APV (art. 4:5D).

3. Voorstel

In Groningen zou een bepaling om het gebruik van generatoren te verbieden aan kades waar walstroom beschikbaar is het best passen in de Verordening Openbaar Vaarwater (Vov). In die verordening zijn alle specifieke regels voor havens en kades opgenomen. Een bepaling zoals in Nijmegen (generiek verbod onder de voorwaarde dat er walstroom beschikbaar is) past het best in de structuur van de Vov. Deze bepaling kan worden toegevoegd aan art. 25 (Het voorkomen van overlast), of het equivalent daarvan in de geactualiseerde Vov. In dit artikel staat ook "Burgemeester en wethouders kunnen van het bepaalde in het vorige lid ontheffing verlenen." Deze bepaling dient ook

¹ Zie bijvoorbeeld voor Rotterdam <https://www.portofrotterdam.com/sites/default/files/Aanwijzingsbesluit.pdf?token=MXgzSDL> (Staatscourant, Aanwijzingsbesluit Gebieden Generatorverbod) en voor Amsterdam de havenkaart: <https://www.portofamsterdam.com/nl/scheepvaart/havenkaart>.

van toepassing te worden op het generatorverbod, om voor specifieke gevallen een uitzondering te kunnen maken.

Vanwege de herindeling moet de Vov toch geactualiseerd worden. Daarom is het voorstel om deze wijziging mee te nemen in de actualisering van de Vov, die later dit jaar wordt behandeld en dan waarschijnlijk per 1 januari 2020 in werking treedt.

Door 'mee te liften' op deze actualisatie kan dit initiatiefvoorstel direct een plaats in de geactualiseerde Vov krijgen, en kunnen overlast en luchtvervuiling van scheepsgeneratoren verminderd worden – zeker aangezien er op veel plaatsen al walstroom en dus een duurzamer alternatief is!

4. Aandachtspunten rond Praktische Uitvoering en Handhaving

- Aan veel kades in Groningen is al walstroom beschikbaar. Er zullen dus geen grote investeringen nodig zijn in de walstroominfrastructuur voordat dit kan worden uitgevoerd. Wat wel belangrijk is, is dat walstroomkastjes snel worden gerepareerd als ze buiten bedrijf zijn. Wat ook belangrijk is, is dat de walstroomkasten ook 's nachts/in het weekend bediend kunnen worden.

- Sommige schepen, namelijk sommige grote passagiersschepen, vragen meer vermogen dan de huidige walstroomkasten kunnen leveren. In het geval er wel walstroomkasten aanwezig zijn maar aansluiten technisch toch niet mogelijk is, dan moet een ontheffing kunnen worden ontleend.

- Het aan- en afmeren kost ongeveer 30 minuten. Na aankomst en voor vertrek is een schip ongeveer 30-45 minuten niet aangesloten op walstroom. Voor schepen die minder dan 3 uur aan de kade liggen, bijvoorbeeld alleen om een auto op de wal te zetten of een personeelswissel uit te voeren, hoeft niet te worden gehandhaafd. De aan- en afsluittijden van de walstroom staan dan niet in verhouding tot de tijd die ze aan de kade liggen.

5. Dictum

De Raad besluit:

- Het College te verzoeken om in de actualisering van de Verordening Openbaar Vaarwater (Vov) de volgende bepaling toe te voegen:

“Het is verboden om aan boord van een afgemeerd schip of van een schip dat ligplaats inneemt een generator te gebruiken wanneer een walaansluiting voor stroomgebruik (walstroom) gebruikt kan worden.”

- In de uitvoering en handhaving rekening te houden met de aandachtspunten onder punt 4.

Namens de GroenLinks-fractie,

Ceciel Nieuwenhout